نازه‌های نشر

آموزش متفاوت مسائل دینی در «احکام کاربردی»

کتاب «احکام کاربردی» مطابق با فتاوای حضرات آیات خامنه‌ای و سیستانی منتشر شد. به گزارش خبرگزاری کتاب ایران (ایبنا)، علیرضا کریمی، نماینده حضرات آیات خامنه‌ای و سیستانی و استاد فقه و اصول حوزه علمیه مروی، پس از تألیف کتابی درباره احکام خمس، کتابی برای آموزش احکام با موضوعات مختلف تألیف کرده است.

ایده اولیه تألیف «احکام کاربردی»، تأسیس کانالی در فضای مجازی برای آموزش احکام بود که چهار سال از عمر آن می‌گذرد. در این مدت مسائل مختلفی هم برای عموم مردم و هم برای طلاب و مبلغان دینی از طریق این کانال تشریح شد و مورد استقبال قرار گرفت. به همین دلیل تصمیم بر آن شد با بازنگری، بازنویسی و ارجاع‌دهی دقیق، آن مسائل دسته‌بندی و در قالب کتاب عرضه شود. البته در روند تألیف، مسائلی نیز افزون بر مسائل بارگذاری شده در فضای مجازی، در کتاب جای گرفته است. کوشش نویسندگان این بود که با در نظر گرفتن چند رویکرد، کتابی متفاوت از کتاب‌های موجود در حوزه آموزش احکام شرعی ارائه دهند.

۱- بیان مطالب شیوا و روان باشد طوری که خواننده به هیچ‌وجه از خواندن مطالب احساس تکلف نکند.

۲- احکامی گزینش شود که در عین کاربردی بودن، کمتر مورد توجه قرار گرفته است.

۳- برخی از موضوعاتی که در رساله‌های فارسی وجود ندارد یا اینکه اگر هم باشد به‌طور منسجم بدان پرداخته نشده در این آموزش احکام شرعی ارائه دهند.

۴- به مسئله سبک زندگی توجه و برخی احکام مرتبط با تعامل انسان با خانواده و اطرافیان در این کتاب منعکس شود.

۵- با احترام به تمامی فقهای عظیم‌الشأن شیعه، در این کتاب فتاوای امام خمینی، آیت‌الله خامنه‌ای و آیت‌الله سیستانی بررسی شود.

۶- در عین حال که یک فرع فقهی از تمام زوایا مورد بررسی و دقت قرار گیرد، اصل اختصار نیز رعایت شود.

کتاب شریف العروة الوثقی، اثر مرحوم آیت‌الله سید محمدکاظم یزدی، توضیح‌المسائل امام خمینی، تحریرالوسیله امام خمینی، منهاج‌الصالحین آیت‌الله سیستانی، توضیح‌المسائل و توضیح‌المسائل جامع ایشان از مهم‌ترین منابع مورد استفاده در این کتاب هستند.

برای دسترسی به نظرات آیت‌الله خامنه‌ای نیز از استفتائات موجود در پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر ایشان و پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر حفظ و نشر آثار معظم‌له، کانال فقه و احکام در شبکه‌های اجتماعی ایرانی وابسته به پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر ایشان به نشانی leader_ahkam، رساله نماز و روزه، راهنمای فتاوا و رساله آموزشی استفاده شده‌است.

برخی عناوین کتاب عبارت‌اند از: اعتراف به گناهان نزد دیگران، تقلب در امتحانات، قهر کردن با مسلمان بیش از سه روز، حرمت مؤمن، ضبط صدای دیگران، صله رحم و قطع رحم، حقوق همسایه، وعده دروغ و خلف وعده، تعریف غیبت و موارد استثنای حرمت آن، سخن‌چینی، وظایف واجب فرزند نسبت به والدین، آداب و مستحبات در هنگام توله‌نوزاد، آیا می‌توان بین فرزندان تبعیض قائل شد؟، حرمت سلط جنین و موارد دیگر.

استثنا، دیه و کفاره سقط جنین، بیدار کردن اهل خانه برای نماز صبح، لزوم اظهار انزجار از گناه، وظیفه کسی که ناخن کاشته چیست، تطهیر ظرفی که با اصابت سگ نجس شده‌است.

کتاب احکام کاربردی می‌تواند منبع مناسبی برای واعاظ به‌خصوص در ایام محرم و صفر باشد. «احکام کاربردی» در ۲۹۱ صفحه با شمارگان هزار نسخه و با قیمت ۶۰ هزار تومان، توسط شرکت چاپ و نشر بین‌الملل منتشر شده‌است.

موعظه

آیت‌الله مجتبی تهرانی

چند نصیحت امام صادق(ع) به فرزندش

موسی بن جعفر(ع)

در روایت است که یکی از اصحاب امام صادق(ع) می‌گوید: بر حضرت وارد شدم؛ دیدم فرزندشان موسی بن جعفر(ع) نزد پدر نشسته و امام صادق(ع) او را نصیحت می‌کند.

«یَابُنَیَّ»ای پسرم! «مَنْ قَنَعَ بِمَا قَسَمَ لَهُ اسْتَغْنَی»؛ اگر کسی به آنچه خدا روزی او کرده قانع نشد، بدان «اللّٰهُمَّ اللّٰهُمَّ فَضَبْاهُ»؛ این در آن برنامه‌ریزی که برای مخلوقش از نظر رزق و روزی کرده نعوذبالله خدا را دارد متهم می‌کند! او وضع من را نمی‌داند، مثلا؛ اتهام می‌کند به جهل، نادانی، «اللّٰهُمَّ اللّٰهُمَّ فَضَبْاهُ»؛ نعوذبالله تو خیال کردی به زبانت بگویی و به لفظ

معنایش این است دیگر، امادر مقابلش «مَنْ مَدَّ عَیْنَیْهِ إِلَی مَا فِی یَدِ غَیْرِهِ» اگر کسی چشمش را به آنچه دیگری در آن برنامه‌ریزی که برای مخلوقش از نظر رزق و روزی کرده نعوذبالله خدا را دارد متهم می‌کند! او وضع من را نمی‌داند، مثلا؛ اتهام می‌کند به جهل، نادانی، «اللّٰهُمَّ اللّٰهُمَّ فَضَبْاهُ»؛ نعوذبالله تو خیال کردی به زبانت بگویی و به لفظ

سوم: «مَنْ لَمْ یَرْضَ بِمَا قَسَمَ لَهُ اسْتَغْظَمَ زُلَّهُ نَفْسِهِ» اگر کسی به آنچه خدا روزی او کرده راضی نشد، بدان «اللّٰهُمَّ اللّٰهُمَّ فَضَبْاهُ»؛ این در آن برنامه‌ریزی که برای مخلوقش از نظر رزق و روزی کرده نعوذبالله خدا را دارد متهم می‌کند! او وضع من را نمی‌داند، مثلا؛ اتهام می‌کند به جهل، نادانی، «اللّٰهُمَّ اللّٰهُمَّ فَضَبْاهُ»؛ نعوذبالله تو خیال کردی به زبانت بگویی و به لفظ

بیاری کافی است، نه! رضایت مال دل است. همین که در دلت به آنچه خدا داده راضی نیستی، همین ناراضیتی تو به این معنی است که داری به خدا تهمت می‌زنی، نگاه کنید! در دل گفته، به زبان نگفته، با همین کار دارد خدا را متهم می‌کند، با همین عدم رضایت، هیچی دیگر هم نیست، به زبان هم نیاورده است.

«وَمَنِ اسْتَصْغَرَ زُلَّهُ غَیْرِهِ اسْتَعْظَمَ زُلَّهُ نَفْسِهِ» اگر کسی لغزش دیگران در نظرش کوچک و حقیر جلوه کند، این ذلت و لغزش خودش در نظرش بزرگ جلوه می‌کند، «وَمَنِ اسْتَصْغَرَ زُلَّهُ نَفْسِهِ اسْتَعْظَمَ زُلَّهُ غَیْرِهِ»؛ عکسش، اگر لغزش دیگران در نظرش کوچک جلوه کند، لغزش دیگران در نظرش بزرگ جلوه می‌کند. این دو جمله به هم متصل است. می‌فهمی یعنی چی؟ اگر انسان، لغزش دیگران در نظرش کوچک و مال خودش بزرگ باشد، این برای انسان نقش سازنده‌ای دارد. درصدد می‌شود خودش را اصلاح کند؛ اما اگر عکس شد، خطای خودش کوچک، خطای دیگران بزرگ؛ نقش تخریبی دارد؛ هیچ وقت این آدم بشو نیست.

دیدگاه

حجت الاسلام پناهیان مطرح کرد

یاد امام زمان(عج) مانع سکولار شدن پدیده اربعین

حجت الاسلام پناهیان گفت: اگر می‌خواهیم روضه اباعبدالله و زیارت اباعبدالله و اربعین حسینی دچار سکولاریسم نشود، باید امام‌زمان(عج) را یاد کنیم.

به گزارش خبرگزاری تسنیم، نشست هم‌اندیشی پویش «آغاز پیاده‌روی زیارت اربعین از خانه امام‌زمان (مسجد سهله)» با حضور جمعی از فعالان اربعینی و حجت الاسلام علیرضا پناهیان در محل مجمع راهبردی اندیشه مهدویت برگزار شد.

حجت الاسلام پناهیان در این نشست گفت: ما در زیارت عاشورا در دو جا از امام زمان(عج) یاد می‌کنیم و از خداوند می‌خواهیم ما را در ممیز ایشان، خونخواه امام حسین(ع) قرار دهد. همان طور که در زیارت عاشورا توجهی به یاد امام عصر نمی‌شود، در پیاده‌روی اربعین هم چنین اتفاقی می‌افتد.

وی با اشاره به اینکه یکی از بزرگ‌ترین مأموریت‌های امام حسین(ع) بسترسازی برای ظهور است، گفت: اگر کسی در اربعین به امام زمان توجه نکند، گویی فلسفه زیارت اربعین را متوجه نشده است. فلسفه زیارت اربعین یعنی مقدمه‌سازی برای ظهور امام.

در زیارت اربعین می‌خوانیم «وَنُصْرَتِی لَکُمْ مُعَدَّةٌ»؛ یعنی من آماده یاری شما هستم. اگر بخواهی امام حسین گرفتنیم، می‌خواهیم استفاده کنیم که بگوییم یا اباعبدالله، باز نصرت خود را آماده بده، باز دست ما را بگیر و ببر. باید توجه کنیم از سر تفنن و فوق برنامه و حال و صفا به اربعین نمی‌رویم بلکه باید بدانیم مضطر و نیازمند اربعین برای یاری امام هستیم. از سوی دیگر محال است امام زمان(عج) اربعین را طراحی کنند و خودشان حضور نداشته باشند.

گویای همین معرفت است؛ در این حدیث آمادگی و زمینه‌سازی برای حکومت امام مطرح شده است.

پناهیان ادامه داد: اگر می‌خواهید روضه اباعبدالله و زیارت اباعبدالله و اربعین حسینی دچار سکولاریسم نشود، باید امام زمان را یاد کنیم. باید بگوییم یابن‌الحسن ما به دنبال قدم‌های شما در این راه آمدیم. به حدی باید از امام یاد کنیم که ناظر بیرونی بگوید این اربعین برای امام حسین(ع) است یا امام زمان(عج)؟ ما با روضه اباعبدالله به انقلاب اسلامی و دفاع مقدس و تثبیت و صدور حقایق انقلاب رسیدیم. با این عملیاتی که در اربعین انجام می‌دهیم آیا می‌توانیم کار را به سمت ظهور پیش ببریم؟

وی افزود: قدرت امام حسین(ع) همین امروز بیشتر از کل دارایی‌های ماست. وقتی ما با اربعین به سوی ظهور حرکت کنیم، مثل این است مانند تانک به سمت ظهور می‌رویم تا با یک اسلحه، ما نباید به توانایی‌های خود مغرور شویم بلکه به توان امام حسین(ع) توجه کنیم. الان نخ تسبیح جبهه مقاومت، خود اباعبدالله الحسین(ع) است. ما از موشک‌ها، اتحاد ملت‌ها از مقاومت مردم عراق و تمام صفات خوبی که از اباعبدالله الحسین گرفتیم، می‌خواهیم استفاده کنیم که بگوییم یا اباعبدالله، باز نصرت خود را آماده بده، باز دست ما را بگیر و ببر. باید توجه کنیم از سر تفنن و فوق برنامه و حال و صفا به اربعین نمی‌رویم بلکه باید بدانیم مضطر و نیازمند اربعین برای یاری امام هستیم. از سوی دیگر محال است امام زمان(عج) اربعین را طراحی کنند و خودشان حضور نداشته باشند.

■ استفاده از ظرفیت‌های بانوان در حل مسائل محلی

در ادامه مریم زادقاسمی، عضو دفتر امور بانوان بنیاد هدایت و دبیر ستاد مرکزی مهروواره با نور اظهار کرد: برگزاری این مهروواره با محوریت مسجد برای آن است که از مهم‌ترین کارکردهای مسجد، حل مسائل محلی است و مهم‌ترین مسائل محلی، مربوط به حوزه خانواده است.

وی ادامه داد: بانوان مؤثرترین کنشگران خانواده هستند، از این رو درصدد برآمدیم در «با نور» از ظرفیت آن‌ها برای حل مسائل محلی بهره بگیریم. وی با بیان اینکه مهروواره بانور در دوبخش برگزار می‌شود، گفت: بخش نخست مربوط به حل مسئله و شامل هفت محور و ۴۴ مسئله مرتبط با خانواده می‌شود. این محورها عبارت‌اند از: ازدواج و تشکیل خانواده، روابط زوجین، فرزندآوری، فرزندپروری، سبک زندگی، اقتصاد در خانواده و سلامت در خانواده.

دبیر ستاد مرکزی مهروواره بانور ادامه داد: محور دوم مربوط به بخش روایت و خاطره‌نویسی شامل خاطرات زندگی تبلیغی خانواده‌های برگزیده از نور دارد و نقطه ثقل این بنا، بر تقدیر الهی در قرار گرفته است، بنابراین بهترین راهکار در کمک به خانواده، ایجاد تمهیدات لازم برای نقش‌آفرینی مؤثر زنان است.

حجت الاسلام قمی ادامه داد: هرگاه بانوان در هر مسئله‌ای حتی فراتر از خانواده ورود کردهاند، گروه‌شایی های بزرگ را رقم زده و تأثیرگذار بوده‌اند. مسئله سبک زندگی نیز از مسائلی است که باید این جمعیت به آن اهتمام داشته باشد.

رئیس سازمان تبلیغات اسلامی با بیان اینکه بانوان مرکز ثقل جهاد تبیین هستند، تأکید کرد: بانوان به مراتب در جهاد تبیین موفق‌تر از مردان عمل می‌کنند. امروز خانواده آماج اهداف دشمنان بشریت است از این رو اگر بانوان مصمم به حمایت از خانواده در موضوعات مختلف اعم از ازدواج، بهبود روابط زوجین، فرزندآوری، فرزندپروری و دیگر مسائل شوند به معنای واقعی اعجاز رخ می‌دهد.

■ حضور بیش از ۲۵۰ هزار حاجی در مکه مکرمه

هم‌اکنون بیش از ۲۵۰ هزار حاجی در مکه مکرمه حضور دارند و روند انتقال حجاج برخی کشورها به پایان رسیده و برخی دیگر هم تا اوایل ماه محرم به کشورهای خود بازمی‌گردند. بازگشت حجاج ایرانی نیز یک روز پیش از ماه محرم به پایان می‌رسد.

حج و زیارت

تشرف بدون محدودیت عمره‌گزاران در سال جدید قمری

سعودی‌ها در آستانه آغاز سال ۱۴۴۴ قمری آماده حضور عمره‌گزاران داخلی و خارجی بدون اعمال محدودیت شدند و روز گذشته نیز کعبه و کوه صفا توسط متولیان مسجدالحرام شست‌وشو شد.

■ باز شدن درهای کعبه برای شست‌وشوی فضای درونی خانه خدا

بر همین اساس، نیروهای امنیتی سعودی با حضور در مسجدالحرام برای ساعاتی فضای اطراف کعبه را بستند و شیخ عبدالرحمن سُدیس، امام جماعت مسجدالحرام به همراه جمعی از متولیان مسجدالحرام وارد خانه خدا شدند و با گلاب و آب زمزم، فضای درونی کعبه را غبارروبی کردند. در سال‌های گذشته گلاب مورد استفاده برای شست‌وشوی کعبه از مصر به عربستان ارسال می‌شد و پس از مدتی هم هستند و از اول ماه محرم و آغاز سال ۱۴۴۴ هجری قمری، عمره‌گزاران خارجی نیز به زیارت خانه خدا مشرف خواهند شد و سعودی‌ها اعلام کرده‌اند در پذیرش زائران خارجی محدودیتی ندارند و همه زائران از کشورهای مختلف می‌توانند برای زیارت خانه خدا به عربستان سفر کنند.

تعویض پرده خانه خدا هم در شب اول محرم انجام می‌شود. این امر در حالی است که هر ساله پرده کعبه در روز عرفه که حجاج در صحرای عرفات حضور داشتند، تعویض می‌شد.

■ کوه صفا در آستانه محرم شست‌وشو شد

علاوه بر این، برخی از متولیان خانه خدا اقدام به شست‌وشوی کوه صفا کردند که در نزدیکی خانه خدا قرار دارد و زائران برای انجام عمره مفرده سعی صفا و مروه انجام می‌دهند.

■ برپایی عمره مفرده بدون محدودیت از اول محرم

سعودی‌ها برای برگزاری عمره مفرده بدون محدودیت در تعداد زائران پس از دو سال در حال آماده شدن هستند و از اول ماه محرم و آغاز سال ۱۴۴۴ هجری قمری، عمره‌گزاران خارجی نیز به زیارت خانه خدا مشرف خواهند شد و سعودی‌ها اعلام کرده‌اند در پذیرش زائران خارجی محدودیتی ندارند و همه زائران از کشورهای مختلف می‌توانند برای زیارت خانه خدا به عربستان سفر کنند.

تعویض پرده خانه خدا هم در شب اول محرم انجام می‌شود. این امر در حالی است که هر ساله پرده کعبه در روز عرفه که حجاج در صحرای عرفات حضور داشتند، تعویض می‌شد.

دکتر سید محسن میرباقری در گفت‌وگو با قدس از معنا، کارکرد و اَشکال زیارت می‌گوید

اذنِ الهی زیارت

گزیده

امام صادق(ع) فرمودند: آیات ۳۵ و ۳۶ سوره نور برای ائمه اطهار(ع) نازل شده‌اند. در این آیات خداوند می‌فرماید: «فی بیوت أذن اللّٰه أن ترفع و یذکر فیها اسمه یسبح له فیها بالغدو و الآصال، (این نور الهی) در خانه‌هایی است (مانند حرم‌های معصومین(ع)) که خداوند اذن داده تا (نام و مقام و بنای آن‌ها) بالا برده شود و نام او در آن‌ها ذکر شود، در آن خانه‌ها در بامدادان و شامگاهان تسبیح او را می‌گویند» به این معنا که خداوند اجازه داده زائران در حرم اهل بیت(ع)، اسم الله را ببرند، ائمه اطهار(ع) را یاد کنند و با آن‌ها به صحبت بپردازند.

اگر مردم نمی‌توانند همیشه به زیارت بروند کافی است از راه دور به اهل بیت(ع) سلام دهند.

پس از زیارت ائمه اطهار(ع)، زیارت امامزادگان نیز هم فضیلت طولانی و هم فضیلت بالایی دارد، به‌طوری که در حدیث داریم: «اَلنَّظَرُ اِلَی ذُرِّیَتِنا عِبادَة»؛ نگاه به اولاد ما عبادت است». بنابراین امامزادگان که ذریه امامان(ع) هستند، در زمان حیاتشان، زیارت حی و در زمان مماتشان زیارت قبور آن‌ها عبادت است و مورد تأکید قرار گرفته است.

زیارت علمای دینی، پدر و مادر و اموات نیز شکل‌های مختلف زیارت است که به آن‌ها در روایات و قرآن کریم بسیار اشاره شده است.

■ این همه تأکید بر زیارت امام حسین(ع) و امام رضا(ع) در روایات به چه دلیل است؟

در این زمینه روایات بسیار زیاد است. درباره زیارت امام حسین(ع) بسیار تأکید شده، حتی اگر امکان سفر به حرم ایشان وجود ندارد، می‌توان از راه دور در هنگام شبانه‌روز به‌ویژه شب، با بیان یک جمله مبنی بر «السلام علیک یا اباعبدالله» به ایشان سلام گفت و زیارت از راه دور داشت.

در روایات نیز اهل اطهار(ع) در زمینه مقوله پس از زیارت پیامبر(ص)، زیارت امام علی(ع) و ائمه اطهار(ع) در جایگاه بعدی اهمیت قرار می‌گیرد. در روایات مختلفی آمده در زمان مرگ انسان، اهل بیت(ع) به دیدار او می‌روند.

■ زیارت در نگاه اهل بیت(ع) واجد چه اَشکالی است؟

امام صادق(ع) فرمودند: آیات ۳۵ و ۳۶ سوره نور برای ائمه اطهار(ع) نازل شده‌اند. در این آیات خداوند می‌فرماید: «فی بُیُوتٍ أَذِنَ اللّٰهُ أَنْ تُرْفَعَ وَ یُذْکَرَ فِیهَا اسْمُهُ یُسَبِّحُ لَهُ فِیهَا بِالْغُدُوِّ وَ الْآصَالِ